

Sense volerli cap dany,
 si es qu' ella m' ho permetia
 de bona gana pendria
 juntet ab ella un bon bany.

ST

DE DIJOURS A DIJOURS

HEM estat damunt del cràter d'un volcà. La guerra de Fransa y Alemanya ha estat á punt d'esclatar.

Mes el socialisme alemany y 'l socialisme francès son 'ls qu' han privat la guerra.

Qui no ho vulga veure clar, té que ser cego.

Vet aquí una forsa naixenta... novella, mestressa del ànima de las nacions, que rectifica, sens ningú adonarsen lo dret internacional.

Els poders, fins avuy omnipotents, s' han de confessar vensuts, han d' acotar son cap altívol front á front del poder que domina tot l' àmbit de la terra; ¡el del proletariat!

¡Quants artificis fins ara legals, s' ensorran dins del descrèdit, al devant del fet nou de la soberania política de la classe treballadora!

Passant per sobres de l' historia de la lògica y fins del honor de la revolució, 's van dar l' abraçada els descendents d' Ivan lo terríble y 's nets dels convencionals que guillotinaven á Lluís XVI.

Tot per prevenirs' de l' Alemanya.

Aclaparada la Russia, per la gent de cara groga y ulls entraversats, obligada per la forsa á pendrer una pau de condició afrentosa, ¿cóm havia d' ajudar á la Fransa, pe 'l cas d' un conflicte ab lo Tedesch?

¡Los exèrcits son derrotats á la Mandchuria, sos barcos esfondrats á la mar, y del un al altre co 'ssí del imperi, s' ouhen els remors de la revolució política y social que s' atansa.

Ningú pot pensar ahont podrán anar á parar las cosas de no presentarse de sopte, un *factor*, ab quin may havian fet esment 'ls diplomàtics... gent tan espavillada, que endavina tot lo que veu, y 'l que toca no ho encerta.

May havían contat ab lo socialisme alemany, ni ab lo socialisme francès, que s' han dat las mans al través de las fronteras, pronunciant ells que no tenen pas canóns, ni barcos acorasats, la paraula sacramental qu' apaybagava las ayguas esvalotadas.

Ben cert es, que 'l darrer quart de sigle, s' han empobrit 'ls pobles ab els armaments militars de mar y de terra, gastantse l que tenían, empenyantse sols per mantenir la pau... no més que per fers' la por els uns als altres; mes tot s' ho hauría emportat la trampa, si no fos el socialisme declarant sa voluntat p' el damunt dels poders constituïts; dels governs dels parlaments, dels exèrcits y de las esquadras, de no barallars; de no inflingir á l' humanitat l' afront d' una novella guerra internacional.

Lo gran perill d' un altre guerra de Fransa y Alemanya, no l' han guardat els trenta anys de llensar milions l' un y l' altre reyalme, dins del pou dels despilfarros militars, sino 's que l' han salvat abraçats, lo socialisme alemany y lo socialisme francès; la novella conciencia de solidaritat y de germanor, que com sol ixent s' alsa, pe 'l damunt de las runas de la forsa,

pe 'l dessobre de l' esquerdat castell del estat capitalista.

Fins ara, foren 'ls proletaris, la carn de canó de todas las guerras.

Damunt dels pilots d' homens del poble morts, s' han aixecat imperis, monarquías, repúblicas...

¡Ja n' hi ha prou!..

Es arriat el temps de que el poble no 's deixi matar tontament per cosas que tant se 'n hi donan á n' ell; per qüestions que en lloch d' assegurarli la llibertat y l' emancipació dels potents amos dels cabals, sols als rics interessan y las fan servir per reblar més els grillons fent l' esclavitud perpétua.

¡S' ha acabat!.. y prou.

H mes plens de bona voluntat; fermes escriptors, oradors bons, polítichs, sabis, s' han congregat per determinar lo desarmament universal.

A la conferencia de La Haya, un hom' eminent, en Martens, va predicar l' arbitratje internacional, per arreglar á las bonas las diferencias dels Es'ats.

Y tant va fracassar en sos intentents, que tot seguit van venir, la guerra anglo-boer, la hispan-americana, la rus-japonesa y ara la franch-alemanya, si 'ls socialistas no s' aixecan entremitj.

¿Cóm pot ser qu' ahont tots s' han estrellat guanyin sot éxin els pobres, els treballadors?

L' explicació del cas, es ben senzilla y clara.

Predicavan retórics d' ofici, que volían comensar la casa per la teulada; ab son greu talent y tota la ciencia y filosofía, no s' en recordavan may, que 'l poble paga ab diners y vidas tots 'ls mals de la guerra.

Y com qui paga, mana, á quins s' havían d' endressar, no era pas als governs, si no al poble; á la pinya dels proletaris; als amos del mon.

Lo proletariat te en sas mans el deturar 'ls somnis de las monarquías del mon, las ambicions desenfrenadas dels imperis, els negocis, que 'ls traficants fan á l' ombra de las carnicerías humanas.

La guerra si qu' es una coacció de las més grosses, perque disposa de la vida dels sers racionals, sens ni consultar la seva voluntat dels bens, que 's portan al escorxador.

Per acabar aquesta coacció, se 'n necessita un altre de més ferma y més potent.

La guerra no 's pot combatre ab discursos, sino ab la vaga, ab la rebelió dels que son ara y sempre, carn de canó... materia prima.

En Tolstoi tenia rahó: «no hi haurá guerras, quan els que s' han de batrer se neguin rotundament á barallars».

Lo cas de que 'ls soldats girin enlayre las culatas dels fusells, es encara poch freqüent; mes ja 'ls proletaris alemanys, bo y arrufant el nas, han detingut aquest colp lo bras del Kaiser.

Aclaparada Russia, aniria enviant gent y més gent per matar á la Mandchuria, si 'ls tres mil-lions d' obrers

qu' han fet la vega, no s' imposessin la forsa á l' auto cracia, que 'ls portaria á matar, per salvars'... contrariament á totes las lleys humanas.

Ja no cal parlar de patrias; no hi creu ningú ab l' esquifit y fanátich concepte tradicional.

No hi ha més patria que l' humanitat.

Per sobres de totes las patrias que fan de madras-tras, del poble, y per damunt de las fronteras dels re-yalmes, s' aixeca: 'l proletariat republicá de la Fransa; 'l proletariat socialista d' Alemanya; 'l proletariat re-volucionari de Russia... confirmant son dret á la vida

Al sigle XX, lo socialisme, es el guardiá de la pau dels pobles, lo llas de germanor de totes las nacions del mon... la resclosa, per deturar las opressiós de tota mena.. y 'l venjador dels que al escalf del poder, emprenguen guerres criminals, per fer matar els po-bles.

CALIXTE PI Y XARAU

¡Consumatum est! ¡Jo 'm moro!

(Las darrerías del home)

¡Adeu mon! ¡Per fi ja 't deixo!
¡Ja era hora! ¡Ja el sol fineix:
¡Adeu inglesos!.. N' hi há un feix!
¡Al mirarlos m' escruxeixo!

¡Adeu, donas! ¡Adeu ví!
¡Adeu plahers mundanals!
y els set pecats capitals
que m' ajudin á mori!

¡Ja era hora! Tant temps al mon
francament ja m' atipava!
Fins l' «amor» qu' ans m' agradava
ara ja 'm fá agafá son.

¡Per fi, tu Mort, has vingut,
per fert de mon cos mestressa,
y has vingut sense fer fressa,
ab pau, dolsor y quietut!

Ja 'm veig á dintre lo ninxo
tot serio y encarcarat
ab el nasset tot vuydat,
(aquell nas un jorn tant pinxo).

Ja 'm veig, torno á repetí
á l' ombra dels alts xiprés
sens tenir que pensá ab res
no més que ab jeure y dormí.

¡Ja la vista se m' entela!
¡Ja faig los últims badalls!
¡La vida es foch d' encenalls!
¡Dura lo que una candela!

Jo moro, trist, pobre, fret,
con'ormat, y ab lo sol goig
de morir com un vell boig
y de cara á la parot.

Moro, regalant á Deu
lo que, á fé, no 'm cap ja al pap,
y tinch molt ardent el cap
y els peus més frets que la neu.

¡Consumatum est! La Parca
al trinxar la vida al poble,
de passada mata al noble
y de retruch al Monarca.

Y aixó á mi 'm fa molta gracia:
y proclamo ab alta veu,
que la Mort, es com hi há Deu,
la més «varil» Democracia.

¡Es un descans inconscient!
¡Es el fi de la mentida!
¡Es despedirs de la vida
casi sempre malament!

Y jo que soch molt elástich
ab totes mas opiniós
agonitzo ja minyóns,
d' angunia, de pena y fástich:

Y posat al pedestal
de mon trono funerari,
moro com un perdulari
en un recó d' hospital.

¡Tot mort!.. Las plantas, aucells,
las flors! ¡Las nenas hermosas!
los clavellets y las rosas,
y poncellas y poncells

¡Tot mort!.. Fins lo sol fineix
cada jorn quan va á la posta!
¡Mes, ay! Si 'l morir li costa,
cada dia jove neix!

¡Enterreume civilment!
Res de llums ni capellans,
ni creus, monjas, ni escolans,
ni pendóns, ni molta gent.

¡Pochs y bons! tot en repós!
¡Ab quietut y ab armonía!
¡Feuse cárrech que aquell día
será com que mori un gos!

MARCELINO SANTIGOSA

NATALICI

dedicat á la nena

Juanita Pausas y Vila

en l' acte de celebrar son bateig

Un altre angelet de Deu
ó angeleta, qu' es igual;
un' altra Eva que ha vingut
al Paradís terrenal.

Quan neix un nen, me n' alegro;
que un home es una gran cosa;
pro quan es nena, molt més;
puig las donas... ¡may fan nosa!

¡Sabéu perque avuy no van
las cosas del mon gens bonas?
Perque sobran homenots
y faltan, en cambi, donas.

Per' xó 'l naixement gosém
d' una Juanita salada;
perque hi hán massa Joans
y á mi cap Joan m' agrada.

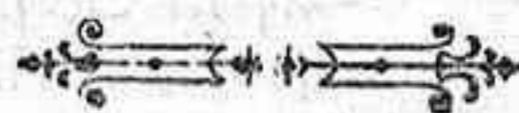
¡Oh, pares! Que per molts anys
poguéu fer semblantas obras;
perque 'ls fills son el consol
dels pares tant ríchs com pobres.

Felicito igual de cor
als avis; las cosas claras:
perque 'ls avis ja se sab
que son dos vegadas pares.

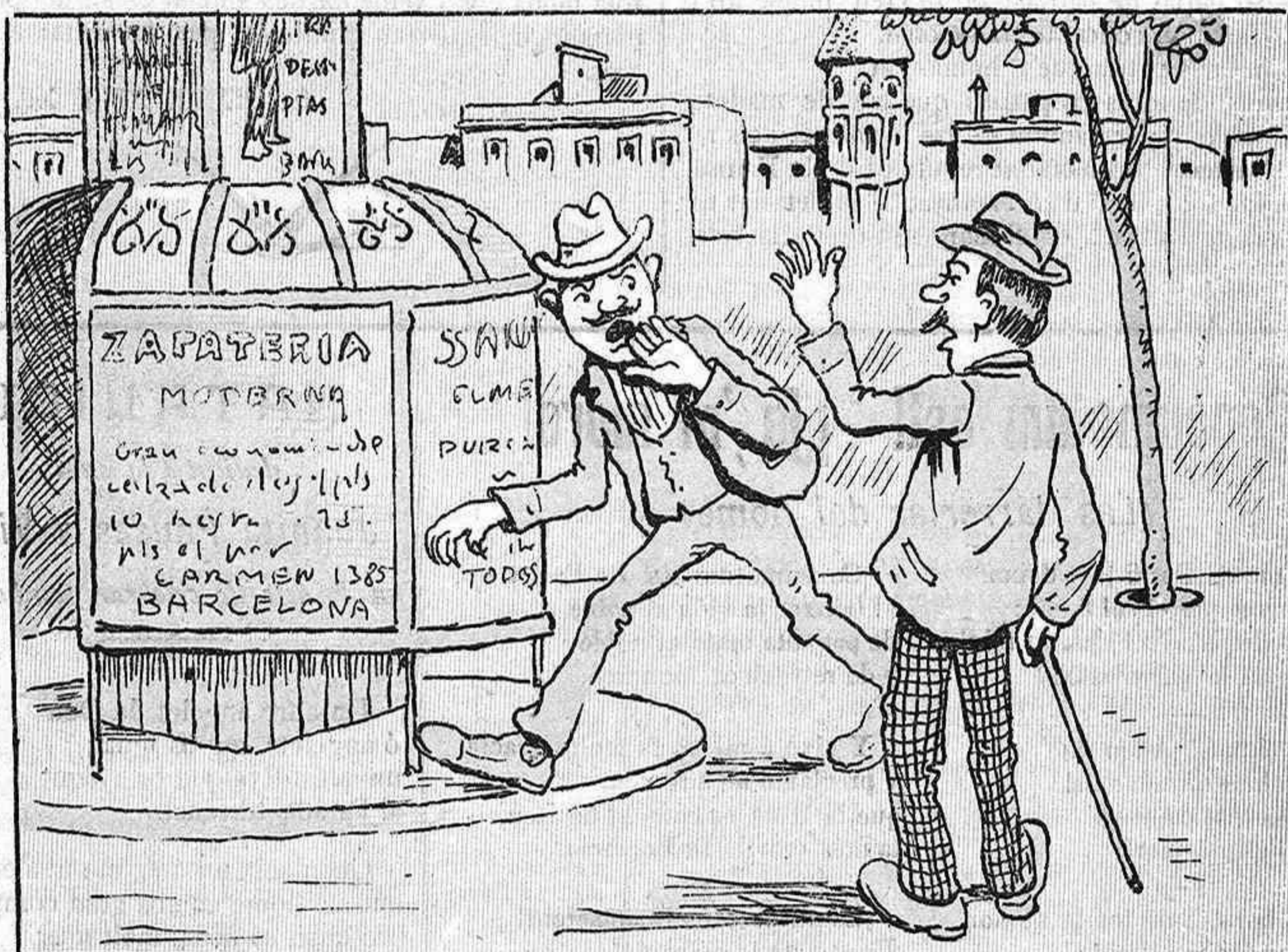
Lo Sant Angel de la Guarda,
Deu, la Verge y Sant Joan
protegeixin á la nena
sent petita y en sent gran.

Y que 'l cel li concedeixi
bondat y salut y sort,
y que siga dels seus pares
la ditxa fins á la mort.

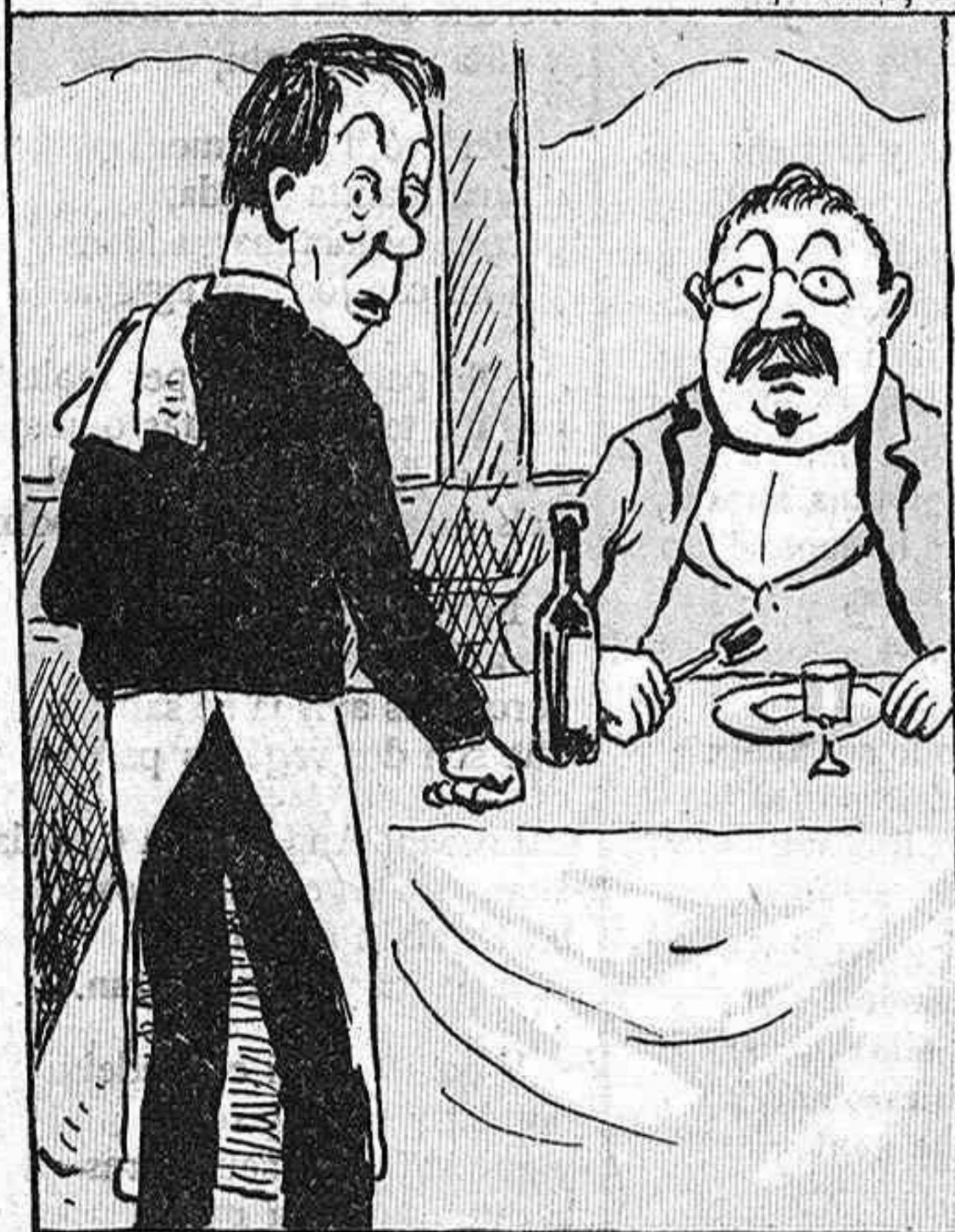
J. BARBANY

Cosas

—¿Ahont vas tan depresa?
—Deixam estar que m' escapa...
—¿Lo tren?..
—No, home, un altra cosa.

—Qué més, ara?
—Traígame una ración de callos.
—(¡Ulls de poll! ¡Y que son bruts aquets castellanots!)

—Qué vol beure?
—Vull veure... si sou tan amable que no 'm cobreu la beguda.

La estada dels inglesos

—Mi querer hacer mi retrato...

—Papá ¿Qu' encare van á estudi aquets nens tan grans?

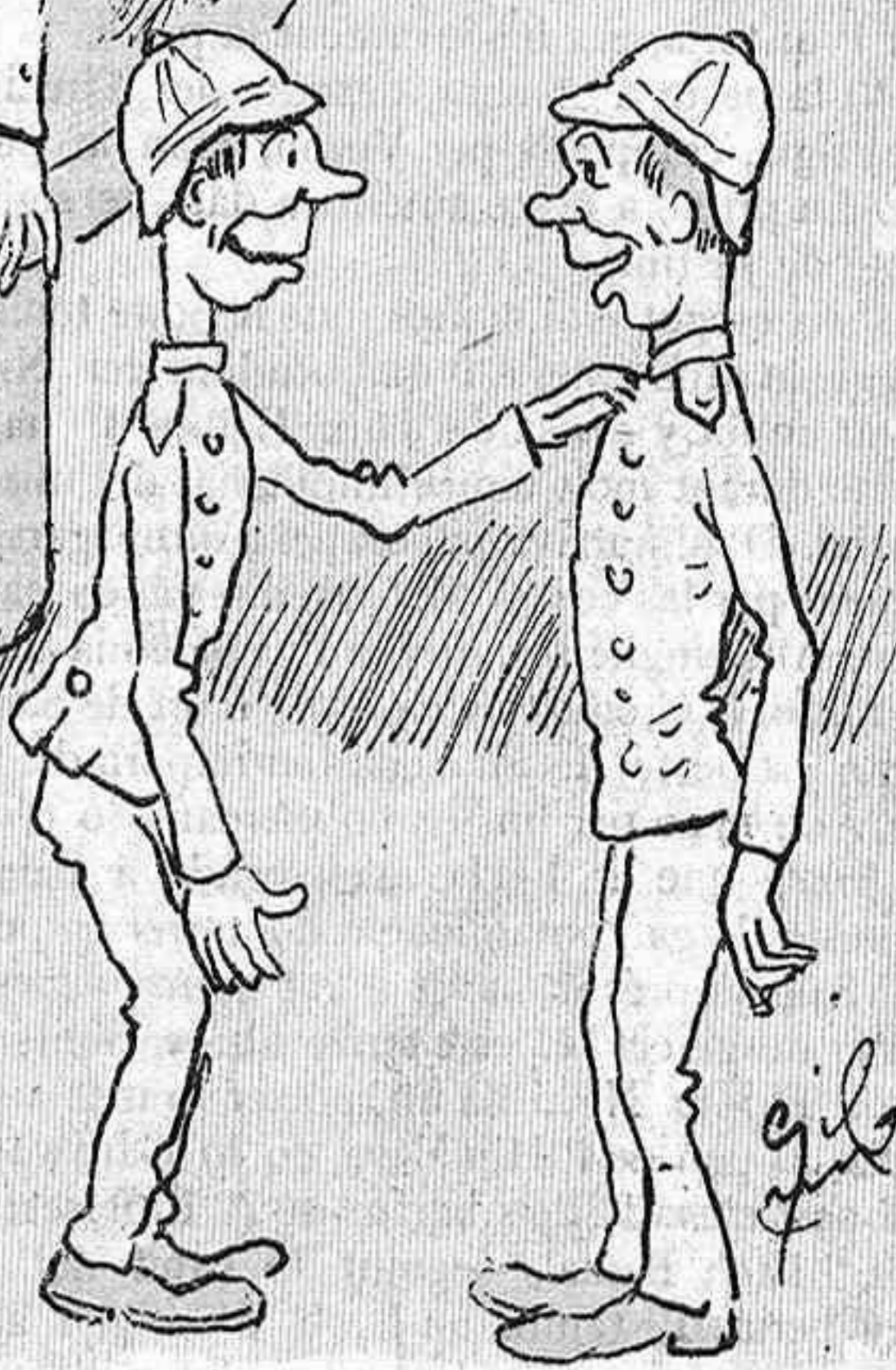

—En casa de este Mister Jardin haber algún caso de peste.

—Mi entenderme en todas partes. El dinero ser el lenguaje universal.

—Nos haber obsequiado mocho. Mi gustar vo!ver cuando haber otra peste.

gil

La Peste

(Continuació)

Los síntomas del mal

Llocs d' origen

ENTRE las diversas epidemias que 'ls antichs confonían, la medicina moderna ha distingit la veritable peste, reconeixentla per un signo característich, lo *bubó*. Es un tumor ganglionar, una glándula linfática, que s' inflama y supura al mateix temps que 's desenvolpan los accidents de la malaltia.

Lo bubó apareix ordinariament á la ingle ó sota l' aixella; algún cop es una glándula del coll que s' infla ràpidament y forma bubó. D' aquí 'l nom de *peste bubónica* que 's dona á la peste ordinaria.

¿Per qué un bubó? perquè un tumor linfátich produhit á l' aixella després d' haverse nafrat una ma ó á la ingle després d' una nafadura al peu? Es que la peste debuta ab una picada: s' inocula á través d' una escoriació de la pell, d' un tall, d' una esgarrapada, per una picada d' insecte ó per una mossegada d' animal infectat, rata ó mico...

Alguna vegada 'l tumor en lloch de portarse com un abcés, sembla un floronco ó un antrax; la pell se torna negra, es allavors un bubó acarbonat, ó com deyan 'ls antichs, un *carbó*.

Dos días després d' efectuada la inoculació, apareix lo bubó y esclatan els accidents. Primerament la febre es violenta, ab deliri, prompte seguida de postració.

La evolució normal de la malaltia es d' quatre días y mitj. Després d' aquet terme vé un fi desgraciat ó la curació. La presencia ó l' ausencia del bubó es lo que permet decidir si tal ó qual epidemia, recordada per l' historia, era efectivament la peste.

Ni la peste d' Atenas, descrita per Thucidide, ni la de Frigia, comptada per Virgili, eran la peste veritable. La primera peste autèntica data del sigle VI: es la peste de Justinia.

S' ha cregut molt temps, que la peste tenia son lloch d' origen al Egipte, á l' embocadura del Nilo. Lo terreno humit y malsá del baix Egipte s' ha trovat en efecte durant molt temps impregnat del miasma pestilencial. D' allí anava pujant pera propagarse periòdicament per las costas del Mediterráneo cap l' Occident. Allá tingué son origen l' epidemia que delmá l' exércit dels Creuhats y causá la mort de Sant Lluís en 1270. La peste de Marsella fou importada 'l mes de Maig de 1720 per un barco mercant, lo *Grand Saint Antoine*, que l' havia arreplegada á Saída (Siria). Aquesta llarga contaminació del terror egipci, s' acabá en 1844 després d' haver durat quinze sigles ó més.

Per desgracia la peste tenia altres punts d' origen que l' Egipte. N' hi ha un, potser lo més antich, á la India, al peu de l' Himalaya, en lo Garhwal; un altre, á la part elevada dels baixos de l' Eufrates; un altre vora 'l llach Baikal, seguint lo camí del ferrocarril transiberiá. Té també un lloch d' origen á l' Africa, en la Uganda, seguint lo trajecte futur del transafricá.

Pero 'l més terrible d' aquets l'ochs contagiosos, es lo xino existent en lo Junnam. Allí tots los anys desde 1870, hi apareix la peste durant la temporada de las plujas pera desapareixe ab la calor. D' allí sortí en 1894, la plaga qu' inquieta al mon desd' alguns anys ensá, y que ha fet destrossa á la India, á Bombay. Un barco carregat de cánem indiá, 'l *City of Cork*, sembla que la portá á Oporto, després d' haverla passejat per diversos punts del mon y per Londres mateix, pero sense deixarli.

La llar xina era ja senyalada com lo punt de las epidemias més terribles qu' ha recordat la historia. Volém referirnos á la *Peste Negra* que s' ensenyorí del mon, cap á la meytat del sigle XIV. Feu 50,000 víctimas á París, y 60,000 á Florencia y á Londres. L' Europa, segons una estadística que maná fer lo papa Climent VI, perdé vinticinch millóns d' habitants sobre un total de cent cinch millóns!

Ja no 's veuran may més tals hecatombes. La peste d' Hong-Kong va fer sols trenta víctimas per setmana; la d' Oporto, una ó dos víctimas cada día.

Com se propaga la peste

S' ha comparat la peste á un excursionista, que viatja á peu. Vol dirse ab aixó que 's conduheix poch á poch, que son camí es pausat. Avansa palm á palm, sense salts bruscos, ab calma.

Com deya Desgenettes, lo célebre metje de l' exércit d' Egipte, un fosso es suficient pera deturarla. Lo germen que la propaga no es un agent lleuger, transportable lluny per l' ayre. Es un ser animat, un microbi, un bacilo que existeix en estat de grans separats ó reunits en cadenas. Un sabi, enviat per l' Institut Pasteur pera estudiar la epidemia de Hong-Kong, Mr. Yersin, lo descubrí en 1894 en los bubóns característichs de la malaltia. Pot també trovarse en las secrecions, en la sang y de consegüent en tots los órgans del empestat.

Tots los animals no s' encomanan la peste. No es pas veritat que tots pugan serho com diu La Fontaine. La gallina, per exemple, n' es refractaria: lo cunill es molt resistent. La major part dels altres son propensos á arreplegar la plaga, 'l moltó, lo tocino, la cabra, 'l caball, y, entre 'ls aucells, lo colom. Los micos en son molt encomenadissos com lo mateix home. Alguns *rossegadors*, los ratolins y las ratas hi están encare més subjectes.

Aquesta disposició particular dels ratolins y de las ratas á sufrir lo contagi de la peste presenta una gran importancia. Un día ó dos avants d' esclatar la plaga ab violencia sobre una població un fet singular crida sa atenció y l' inquieta. En las casas, en los carrers, en las plassas, per tot arreu se trovan ratas mortas. Lo Doctor Rennie, metje de las Aduanas de Xina, certifica que durant l' epidemia de Cantón en 1894, lo sol guardiá de la porta d' oest feu arreplegar hasta 22 000 ratas.

Aquesta mortalitat anuncia l' arribada de la plaga. A la India y á la Xina 'ls indígenas coneixen ben bé la significació de tal mortalitat. Fugen desseguida, abandonant las sevas casas y els seus camps.

Hi ha també en lo subsol de las ciutats, una peste soterrania de ratas que precedeix á la peste humana y

la prepara disseminant arreu ab los cadavres d'aquets *rossegayres* los gèrmens del mal.

Se pot seguir lo mohiment d'extensió de l'epidemia sobre 'l terreno per l'emigració de las ratas en lo sub-sol. Los barris que 'ls son inaccessibles en son salvats. La rata sols camina sobre la terra ferma. Una isla, un barco, un pontón, li son inabordables. Un cinturón d'aygua constituheix, donchs, una certera protecció. A Londres en 1665, la població qu' havia buscat refugi en los barcos se lluirá gayrebé de la peste.

(Continuará)

HIMNE AL LLIT

¡Quina invenció
va ser lo llit,
per' descansarhi,
á la mitj-diada!
¡Quina invenció
va ser lo llit
per ben passarhi
la santa nit!

Ja no tinch casa—que hi brillin mobles
d' ébano, nacra,—marfil y argent,
ni ricas cambras —per' rebrehi nobles
ni rés ab luxo;—com molta gent.

Ma pobra taula—no 'm desconsola,
ab tot y serne—de pi pintat;
pus sols s' hi aguantin—plat y cassola,
pa, purró y fruita,—ja estich armat.

Pel que 'm delero,—pel que suspiro
es pera tindrer—un llit de rey;
pus quan m' hi fico, - m' hi tombo y giro,
m' hi vull enfondrer, com es de lley.

¡Quina invenció
va ser lo llit
per descansarhi
á la mitj-diada!
¡Quina invenció
va ser lo llit
per' ben passarhi
la santa nit!

Quan suo y 'm canso,—per la fal-lera
de fer ma tasca,—guanyantme 'l pa,
penso que á casa—lo llit m' espera,
perque en ell puga—ben descansá'.

No tinch motlluras,—brodats ni llassos;
més tinch llit sólit,—plens trespuntins,
llensols de tela,—tous matalassos,
flassadas, conxas—y bons cuixins.

Tinch una arcova—molt ventilada;
sense aixecarte,—lo camp s' hi veu;
lo cap m' abrigo, sentint tronaça,
y 'ls ulls hi alegro,—si es que cau neu.

¡Quina invenció
va ser lo llit
per descansarhi
á la mitj-diada!
¡Quina invenció
va ser lo llit
per' ben passarhi
la santa nit!

Quan tinch omplerta—la barretina
y 'l cap me roda,—dantme recel,
del llit confio,—com medecina
de més bon pendrer—que malva ab mel.

Quan me presenta—lo mon fantástich,
ja fent que voli,—ja fentme rich,
al despertarme—fins me fa fástich
eix mon de monas,—que es tot fatich.

¡Quans secrets guardas! —¡quans plans ascoltas!
oh' llit, ¡que bonas—son tas rahóns!
¡á quants serenas—y quantas voltas
contens la destra—de vils accions!

¡Quina invenció
va ser lo llit
per descansarhi
á la mitj-diada!
¡Quina invenció
va ser lo llit
per ben passarhi
la santa nit!

Gloria al Deu Pare—que feu lo día,
perque, al fé 'l día,—va fer la nit;
y ¡gloria al geni!...—mes ¡qui seria
aquell sant home—que inventá 'l llit?

Suó empapantne—de nostra cara,
llágrimas xupa—d' aquesta vall,
desd' que naix l' home—no 'l desampara
fins á plegarli—l' ultim badall.

Ell de ma vida n' es sepultura,
ell mas delicias,—ell mon anhel,
ell lo *plus ultra*—de ma ventura
y ell l' ampla escala—per pujá 'l cel.

¡Quina invenció
va ser lo llit
per descansarhi
á la mitj-diada!
¡Quina invenció
va ser lo llit
per ben passarhi
la santa nit!

I. F. F.

CANTARELLA

Volía cantar nineta
de tos ulls lo bell mirar
mes al reparar qu' ets guenya
ma lira s' ha destrempat.

S. BRUGUÉS

No se sab si els de l'esquadra anantse 'n, ei fan plorar,

o es que plora pels inglesos que l' hi quedan a ciutat.

Els automatas Montero son mes vius que 'ls de 'n Narbon:

ninots que per las provincias ens duran las eleccions.

NOVETATS

La *musa loca* dels Quinteros, ha fet cartell de durada... y n' ha fet riurer á la gent de bó, de bó.

Las sátiras de 'n Juvenal... ab els primors de 'n Moratín, agermanadas.

Lo saber dir; lo ben parlar... al costat del saber fer.

Un triomf... pe 'ls autors, pe 'ls actors y pe 'l públich qu' ha fruit un estreno verdader.

No un rescalfat.

Pera avuy s' anuncia l' estreno de la comedia de 'n Benavente, *Rosas de Otoño*...

Serán tres actes ben aprofitats, si la fama hi val,

Dimars últim, sens dupte pera demostrar las decoracions que te la companyia, se posá en escena lo drama del immortal duch de Ribas, *Don Alvaro ó la fuerza del sino* que resultá un verdader *assassinat*.

Si los malograts germans Calvo, ho arriuan á presenciar,... se suicidan.

No compreném que la companyia del Espanyol de Madrid que gosa la fama de ser la primera dramática d' Espanya executí tan celebrada obra de manera tan desastrosa.

Per be del art, sería de desitjar que no reincidís. ¡Qué dirán los aficionados!

TIVOLI

Las mil y una noches ha tornat á omplir 'l teatro, com se omplía ja fa molts anys, quan l' Escriu 'ns feya trencar de riurer ab la *chunga*... que 'n tenia molta.

La companyia treballa ab fé y entussiasme per complaurer la concurrencia y las noyas ja s' empolvan per fer més goig.

Pera avuy s' anuncia la *reprise* de *Los sobrinos del Capitan Grant* ab l' adició d' un numerós cos de ball en que hi figura la primera parella Scardoví-De Vincentí (lo baylarí que tant furor causá en lo teatro de Novetats al ferse l' espectacle *El anillo mágico*.)

Del personal que componen lo cos de ball, format per *femmes* italianas, ne tenim inmillorables informes.

Apa, *donchs* á... gosar.

GRAN - VIA

Aquesta casa ha sofert una Revolució social.

Enderrocat l' imperialisme que representava l' empresa que no donava cap mena d' expansió y va matar 'l teatro... ara sort del bon sentit artístich d' en Gil, que retornará las cosas á son lloch y bon puesto.

Ja ha comensat... y 'l públich á correspondrer.

La companyia es nombrosa, ferma d' artistas que fan son conreu ab ganas d' agradar ..

Si trovessin un' obra nova, fora 'l gran qué.

Lo repertori es massa vell y de sobras conegut.

Tot s' ho gastan per *estrellas* mes qu' en lluherrin, com del género ínfim...

Als vells, 'ns cau la baba.

¡Quin vellugadís 'l de l' Amalia Molina!
Cada giravol de faldillas... tres guapos de bigotis per terra...

Cada copla nova... desgracias pe 'l teatro.

¡Aquells farbalans, que 'n portan de malicia!

Y aixó per comensar.

Ara ve 'l bó.

Pera demá lo debut de la *Marquesa Villarreal del Tajo*, ab sa... companyera *L' Espanyolita*.

TEATRO DEL BOSQUE

BARRI DE LA FONTANA — (GRACIA)

Las novetats de la setmana han sigut l' ópera *Otello* cantada per lo tenor Sr. Cardinali que va demostrar estar en la decadencia de sas facultats líricas.

En pochs moments sentirem al tenor que tant 'ns havia arrebatat en lo Liceo al cantar lo protagonista. En la part dramática se lluhí un xich y se l' aplaudit en las escenas finals.

Lo mal humor del públich, lo pagá en part la senyoreta Villar y lo Sr. Gil Rey que mereixian haver sigut més aplaudits de lo que ho foren.

Dilluns passat per primera vegada se cantá *Ernani* servint pera debut en l' escena del jove barítono senyor Molina que va veurers sumament agasatjat per sa bonica veu y esmerada escola de cant.

L' hi augurém un brillant porvenir.

En dita ópera l' acompanyaren acertadament la senyoreta Andreucetti y lo Sr. Maristany.

Pera avuy está anunciat lo *Mefistófele*, ópera que com es sabut, posseheix inmensas dificultats.

ARENAS DE BARCELONA

Dissapte pròxim s' inaugurarà la temporada d' istiu ab un escenari construít *ad hoc* y ab capacitat suficiente pera representar óperas de gran espectacle.

L' *elenco* contratat es de primera y en ell hi figuran las típles Sras. Corti, Palermi, Amato y Correa; la contralt Sra. Galan; los tenors Biel, Iribarne y Mach; barítono Puiggener y baixos Calvo, Leoni y Giralt; figuranhi com á mestres los Srs. Baratta y Perez Cabrero.

La ópera de inauguració será la de Berlioz, *La damnazione di Faust* presentada ab escrupulosa propietat.

Celebrarém que la empresa. trobi en lo present any, lo mateix favor del públich que en la passada temporada.

UN COMICH RETIRAT.

Fullas secas

De casa no surto may
ni als dematins ni á la tarde
al hivern perque fa fret
al estiu perque suo massa.

No puch aná ab els amichs
y el cor ab ell sempre 'm marxa
ells van: ben nets y mudats
jo no tinch vestit ni capa.

RAMONET DEL CAFÈ

Gent de fora

La noya gran fa de dida,
lo xicot gran de soldat,
lo petit demana almoyna...
¡aquí l' Habana han trovat!

Lo diari de Londres *Grance Magazine* diu que 'ls inglesos volen refer tot de nou la gran Ciutat.

En Francisco Gribble, apunta las melloras que s' han de fer, perque l' urbe Londinense, no desmereixi res de París.

Lo *Strand* tindrà 80 peus d' ampla a la part més estreta. *Piccadilly*, s' aixamplará fins que tingui 80 peus.

Farán murs a tota la llargaria del riu Tàmesis, de modo que Londres tingui 'l mateix que París, molls llargs y espayosos.

Construirán teatros nous, d' istil novell.

Plantarán arbres per tots els boulevards.

Aixecarán casas d' obrers, ben montadas y ventiladas, de lloguer ben barato.

Els carrils, 'ls farán eléctrics, ab omnibus motors pe 'ls transbordos; correrán 'l doble qu' ara; seguirán 'ls molls y tindrán ponts per tots 'ls encreuaments. Aixís no hi ha perill de desgracias, ni topaments.

S' estendrà una xarxa de tranvías eléctrics, de circumvalació.

Las llanxas de vapor, y tota mena de motors, farán del curs del riu, un lloch d' esbarjo pe 'l públich.

Els tranvías ordinaris, anirán a 30 millas de velocitat pe 'ls carrers de més trasbals.

Monsierr Caze, diu, qu' en Guillém Papis, explorador francès, ha descobert una ciutat, quins habitants son tots escrofulosos.

Es la ciutat de Khokaud al Turkestan.

No hi ha cap vehí, que no *lluheixi* la seva *papera* escrofulosa, més grossa é més xica, en part visible del cap.

Es un cas curiós, perque no 's poden endevinar las causas productoras de la mal Itía.

Khokaud, está montada a 400 metres enlayre, d' un país sanítós.

Las ayguas son abundosas, provinentas de las montanyas d' Altai... tothom pot beurer tant com tingui set.

Els metjes, creuen que son las ayguas, que fan neixer 'ls golls, perque 'ls soldats russos de la guarnició, també son atacats de l' escrófula al cap de pocas setmanas de sorhi.

Per aixó ara 'ls soldats son a Marghillau.

Aquest cas, també 's trova a las provincias francesas del Puy de-Dóme...

Com 's trova a la vall de Ribas, (Catalunya) qu' encara hi ha 'l barri dels nanos, mitx ximples y ab golls al coll.

Els sabis poden averiguar, si 'ls micro-organismes de las regións del Turkestan, son 'ls de las regións francesas y espanyolas anomenadas.

Als Estats-Units, s' hi publican 22312 periódichs.

En toca un, per cada 3400 habitants, mentrestant que 'l vell continent d' Europa, sols 'n te un, per cada 7,500.

Una gran nombra d' aquestas publicacions, son redactadas en 40 idiomas diferents de l' inglés...

649 al Alemany.

42 al Francés.

58 al Italiá.

52 al Suech.

46 al Tehequ.

40 al Danés.

18 al Hebreu.

17 al Horlandes.

7 a l' Hungar, y etcetra...

Piadosament pensantho, volém creurer que dins l' etcetra il-limitat, s' hi pot entendre l' Espanyol... mes que 'l tinguin molt a menos 'ls oncles Sam.

De la Revista en Catalá *La Llumanera* .. ja 'n podém responder.

Baden-Powell, diu d' en Santos Dumont... que somnia truytas y no es res més que *farolero*.

No trova res de novell en sos projectes y de son viatge dalt del globo per tota l' Europa, qu' ho creurá quan ho vegi.

Els fets d' aquest brasileny... 'ls trova de *saltimbanquis* y son molts dels mateix parer.

La calefacció artificial del gas, ja es una idea vella.

Baden-Powell ja va publicar un projecte l' any 1883 al *Journal of the Royal United Service Institute* pe 'l mes de Juny.

Ja 's va comprobar 'l sistema, que presenta dificultats prácticás.

No 's pot allerar *depressa* la temperatura del gas, que es costós de refredar.

En Santos-Dumont caurá de mes amunt... que quan volia voltar en globo dirigible, la torre Eiffel, qu' en va sortir viu per miracle.

S' han acabat, per sort, els deu días de festas oficialment *patosas*, que no més han servit per' que els *companyes* del Ajuntament dringuessin las copas enlayre... arrossegant en carretelas els *frachs* flamants, faixas y bandas.

Mes l' alegria no pot durar p' el poble.

Encara no s' han escurat las dents nostres *regidors* famosos de no fer'n res, quan ja hi torném a ser.

Com si la Pubilla no 'n tingués prou d' inglesos, ara s' han d' obsequiar 'ls de l' esquadra arribada a Barcelona.

Perque aquets s' en vagin contents... omplen d' inglesos la Casa Gran.

¡Es clar que no 'ls acabarém may!

¡Molts els qu' hi pescan... *un ou ferrat!*

Aquest ministre d' Hisenda, sembla que no farà prova y aviat l' haurán de despatxar.

¡Ves ahont s' es vist, 'l voler saber, avants de *soltarla*; com gastavan la *moma* 'ls altres ministres!

Aquest Urzaiz... deu ser tonto.

Els quartos son rodons... per gastar en tavolas!

¿Que no ho savia?

Donchs s' han de dar crédits extraordinaris a tothom que 'n demani... ¡ara que venen eleccions!

Aixís s' acaba la fam d' Andalusia, y en Romanones, fa 'l jas p' els seus amichs.

¡Y la fam, pot continuar!

Els cabals de calamitats públicas, no 's poden esmersar mellor qu' en las eleccions.

Ara es l' hora de comprar barato.

Ara qu' hi ha gana.

¡Ploreu!. ploreu ninetas...

Lo governador cessant, se 'n ha anat cap á Madrid.

¡Adeu Carlitos!

Bon vent... y lliga be 'l farsell.

—*

Encara que li surt car á l' arcaldía, la guardia municipal va guardant que 'ls automòvils no surtin p'els carrers sens numeració.

¡No hi fa res que 'l demés quedi per fer!

L' inspecció de carruatjes, prou te altra feyna

Lo que convé es destorbar els municipals dels seus serveys.

¡Ja deu ser aprop el día que 'ls farán tocar las trampas!

¡Perque 'l violón sempre 'l tocan!

¡Ah, ganduls!

Del meu mundo

Judici de faltas:

Compareix devant del jutjat un ciutadá, citat per una senyora... mitja virtut, per insultos.

—Espliqui lo que ha passat;—li pregunta 'l jutje.

—Ja veurá: aquest tros de senyora, surt cada tarde al balcó á regá 'ls testos casi en camisa y... vaja, qu' es un escándol; y 'ls que tenim noys... ¿sab?

—¿Quina edat tenen els seus noys?

—El gran, un any y mitj; y l' altre ahir 'l vam desmamar.

—

Entra á la Biblioteca del Foment un senyor de port distingit y demana dos diccionaris.

Lo bibliotecari.—¿De quins idiomas?

—Lo senyor.—M' es indiferent: es perá sentarmhi al damunt, perque la butaca es molt baixa.

Diálech:

—Quina hora 't sembla millor pera menjar?

—Pe 'l rich, quan te gana; pe 'l pobre quan te menjar.

Un altre diálech:

—M' ha dit el mestre de solfeig que ja 'n puch fer lo que vulgui de la veu.

—Donchs no siguis burro: feste 'n una americana.

Al hospital; diálech 3:

—Pro, ascolti *hermano*: ¿quinze lavativas m' han de dar?

—Oh! Es que ensajém un nou aparato per veure si fa l' efecte.

Entre jurisconsults:

—Vaig á presentar una esmena á la lley del matrimoni civil exigint qu' els contrayents se pesin antes de casarse.

—¿Pro per quin motiu?..

—Home! aixís el marit sabrá si la seva muller es una dona *lleugera*; y ella si ell es un home *de pes*.

Cullit al vol:

—Vosté, senyor... dallonsas, s' ha vanagloriat d' haver rebut favors de mi.

—No, senyora; no hi ha tal cosa! lo qu' he dit es que 'm sab greu haverne rebut cap.

El coleccionador, PEPET DEL CARRIL

ENSAITJOS

I

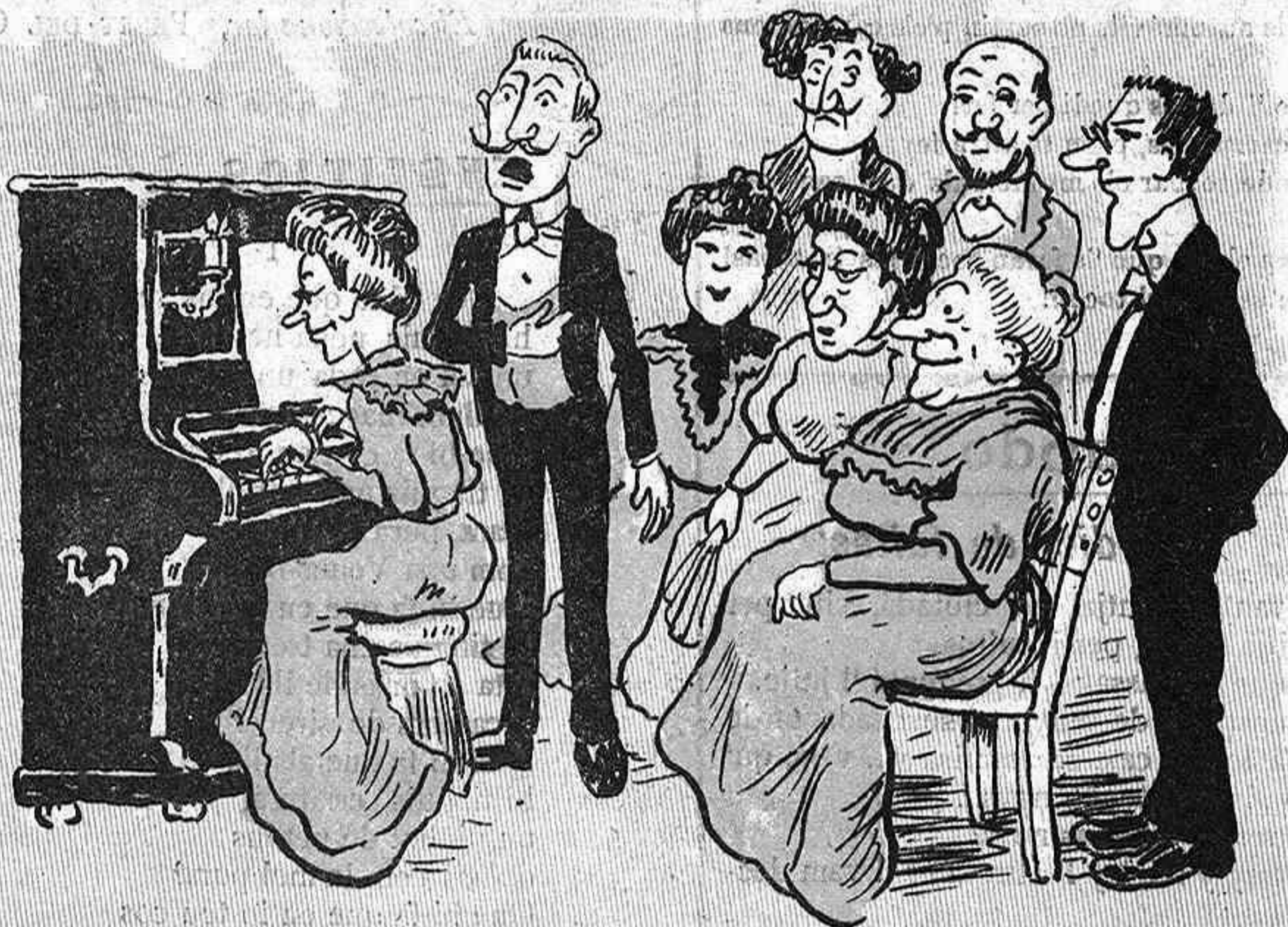
Que hi fa que en los teus ulls
hi tinguis, nena hermosa,
un sol en cada un
de llum magestuosa?
Que hi fa que en lo teu front
hi tinguis una estrella,
clara, pura y brillant
com una Venus bella?
Que hi fa que en tos cabells
hi tinguis una trena,
feta ab onas de llum
y cantars de sirena?
Que hi fa que als llabis teus
hi tinguis, criatura,
un niuhet de petóns
dolsos com la mel pura?
Que hi fa que eu lo teu cos
hi tinguis estampada
la elegancia gentil
de una fló á trench d' aubada?
De que val tot aixó
ab que encisas y assombras,
si en lo teu cos hi tens
la nit, misteri y sombras!

I

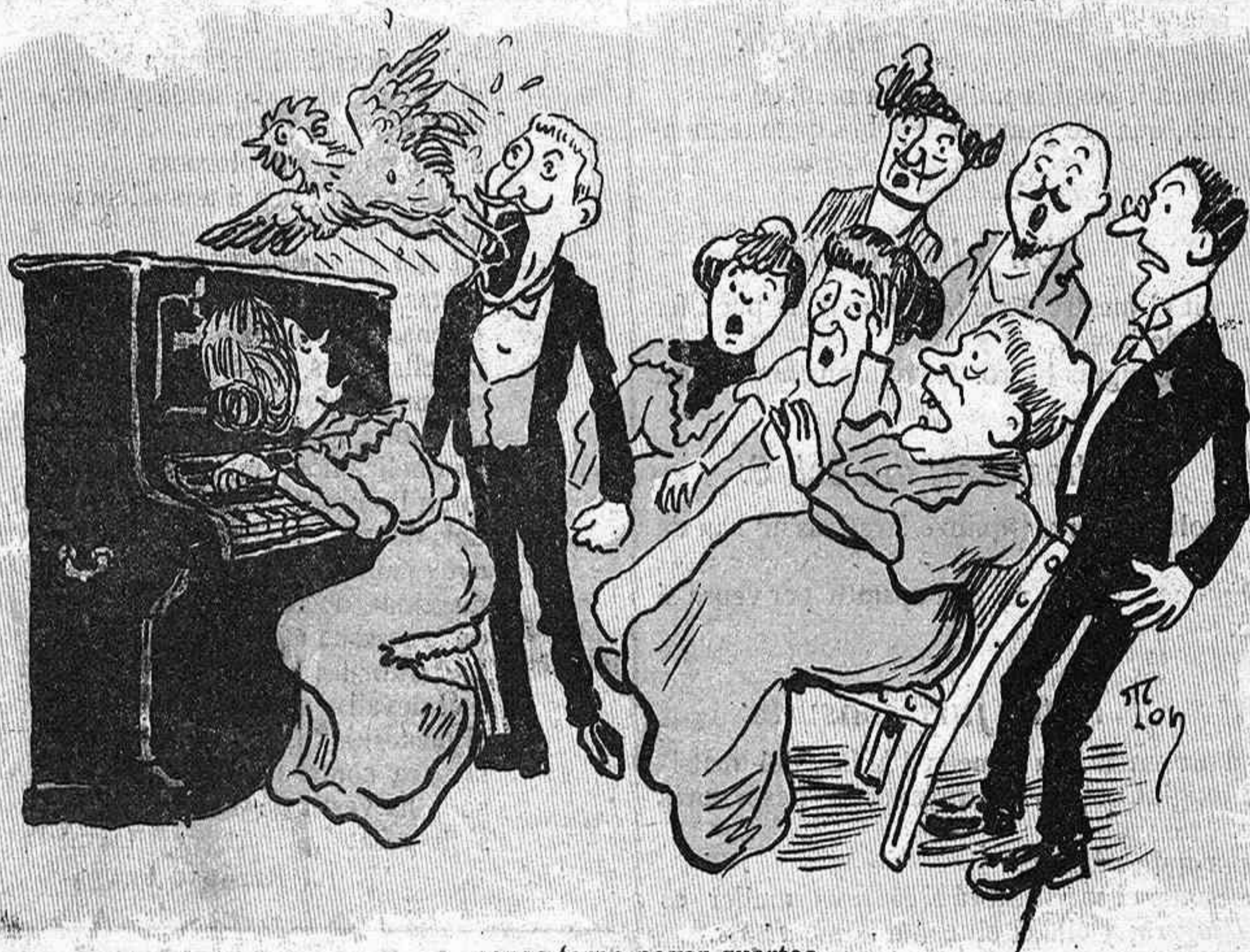
Las flors de la planura
al rebre l' alenada, freda y dura,
de l' ayre de tardor,
s' han colltorsat plorosas
y han caygut una á una silenciosas
al clot devorador.
Al clot ab gran racansa
tristas han devallat, sens esperansa
y sens un raig de sol,
aquellas flors gemadas
que un jorn foren volgudas y canta-
pe 'l joliu rossinyoll! (das
Las bellas flors qu' un día
foren l' encant, lo goig y la alegría
dels dolsos papallóns,
avuy jauhen vensudas,
marcidas, desfulladas y perdudas,
de la fossana al fons.
La tardor las ha mortas
y al devallar rendidas y colltortas
al misteriós fossar,
la terra contristada
se 'n ha vestit de dol y el cel m'
s' ha posat á plorar! (aymada

EMILI REIMBAU PLANAS

Un gall

Per gola com pocas n' hi hagi
la del tenor Pladevall,

sense ferne pagar quartos,
á lo mellor enjega un gall.